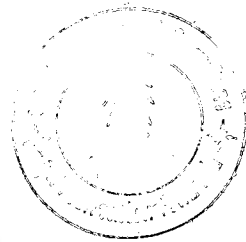

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว วิทยาการและเทคโนโลยีมีบทบาทในชีวิตของคนทั่วไปมากขึ้น การศึกษาจึงต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ เพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสำหรับการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

การจัดการศึกษาในประเทศไทยที่ผ่านมามีได้ประสบปัญหาต่างๆหลายประการซึ่ง ดร.สายหยุด จำปาทอง ได้จำแนกไว้ดังนี้ คือ

1. จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การที่นักเรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากในแต่ละชั้น ย่อมต้องทำให้ครูประสบปัญหาในด้านการสอนมากขึ้น เพราะเวลานักเรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน สติปัญญาต่างกัน แนวการเรียนการสอน และวิธีการสอนหลายอย่างหลายแบบ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละกลุ่ม แต่ละคน
2. ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆเพิ่มขึ้นมากมาย และได้มีการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นในสาขาวิชาต่างๆ ครูจำเป็นต้องมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
3. แนวความคิดและแนวการเรียนการสอนใหม่ๆ เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าแนวความคิดและแนวการเรียนการสอนเกิดขึ้นหลายอย่าง อาทิเช่น การจัดการเรียนโดยไม่มีชั้น การสอนโดยใช้ครูเป็นคณะ เป็นต้น
4. จำนวนครูใหม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการขยายการศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทุกระดับ จำนวนครูใหม่ที่เพิ่งสำเร็จจากสถาบันฝึกหัดครูหรือครูช่วยสอนยังไม่มีประสบการณ์ในการสอนที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นผลดีเท่าที่ควร
5. จำนวนครูที่ขาดวุฒิยังมีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะโรงเรียนในชนบทและโรงเรียนราษฎร์ ยังมีครูเถาที่มีแต่พื้นฐานวิชาสามัญอยู่เป็นจำนวนมากและไม่สนใจที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาครู

6. การเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายของการศึกษา ยังมีครูอยู่เป็นจำนวนมากที่เข้าใจว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาของเด็กคือสอนให้เด็กมีความรู้เพื่อสอบไล่ได้ จุดมุ่งหมายอื่นๆ อาทิเช่น สอนให้เด็กเป็นผู้ที่มีความคิดเป็นของตนเอง เป็นผู้ที่มีศีลธรรมจรรยา หรือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ในสังคมมีความสำคัญไม่น้อย¹

การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อสนองความต้องการและการเปลี่ยนแปลงในสังคมซึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไว้ว่า "การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม"² การศึกษาระดับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนตอนละประมาณ 3 ปี ในตอนต้นให้ผู้เรียนเลือกเรียนกลุ่มวิชาการ และวิชาชีพตามความถนัดและความสนใจอย่างกว้างขวาง ในตอนปลายจึงให้ผู้เรียนได้เน้นการเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป³ กระบวนการและเนื้อหาของหลักสูตรในระดับนี้ก็เปลี่ยนไปจากเดิม โดยจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้จบในตัวเอง เพื่อให้ผู้ที่เรียนจบแล้วยังไม่มีโอกาสเรียนต่อได้มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างปลอดภัยและผาสุก

¹ สายหยุด จำปาทอง, "ปัญหาการศึกษาทั่วไป" การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิศเนศ, 2519), 13-14.

² "ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520", ราชกิจจานุเบกษา 94(12 เมษายน 2520) : 337.

³ ดวงเดือน พิศาลบุตร, ประวัติการศึกษาไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2520), หน้า 130-131.

จากปัญหาการจัดการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาดังกล่าว การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญและความต้องการมากยิ่งขึ้นสำหรับการพัฒนาการศึกษา เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียน การนิเทศศึกษานั้นครอบคลุมตั้งแต่ต้นนโยบายของการศึกษา จุดประสงค์ของการให้การศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้ วัสดุที่ใช้ในการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน อุปกรณ์การสอน วิธีการสอนของครู สภาพการดำเนินการสอน หรือสิ่งแวดล้อมของครูและของเด็กในขณะเรียน ตลอดจนปัญหาต่างๆ ในส่วนตัวของครูและเด็ก¹

งานนิเทศการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. เท่าที่เป็นมา งานนิเทศการศึกษายังไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติงาน จำกั้อยู่แต่ภาคความรู้ และไม่สัมพันธ์กับงานด้านอื่นๆ
2. การแบ่งงานเป็นหมวดวิชา เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการนิเทศ
3. สัดส่วนของศึกษานิเทศก์ต่อโรงเรียนและต่อครูยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะทำให้ได้คุณภาพและทั่วถึง
4. ความรู้และความสามารถของศึกษานิเทศก์บางส่วนยังไม่เป็นที่ยอมรับนับถือของครูเท่าที่ควร และการคัดเลือกบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ยังไม่รัดกุมและมีประสิทธิภาพ
5. ขวัญของศึกษานิเทศก์ตกต่ำ ไม่น่าสนใจในอนาคตของตน
6. การไม่เป็นเอกภาพของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนมีหลายสังกัด ไม่สะดวกและคล่องตัวในการนิเทศและติดตามผล
7. งบประมาณน้อย ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

¹ กฤษณี น้ำเพชร, "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

- 8. ศึกษาวิเคราะห์ได้รับมอบหมายงานพิเศษที่นอกเหนืองานนิเทศมากเกินไป
- 9. การไม่ประสานงานกันระหว่างผู้บริหารการศึกษาในบางระดับ
- 10. ครูไม่ค่อยจะนำเอาวิธีการหรือข้อนิเทศไปปฏิบัติ
- 11. ปัญหาการจัดเลี้ยงศึกษานิเทศก์ ครูบางส่วนเตรียมการจัดเลี้ยงแทนที่จะ

ได้รับการนิเทศ

- 12. หน่วยศึกษานิเทศก์บางแห่งขาดความคิดริเริ่ม และการวางแผนงานที่ดี งานจึงไม่เจริญก้าวหน้าและเป็นไปตามความมุ่งหมาย
- 13. ศึกษาวิเคราะห์บางแห่งจะออกนิเทศเฉพาะโรงเรียนที่ไปมาได้สะดวก การออกนิเทศไม่สม่ำเสมอ เท่าที่เป็นมาจะออกนิเทศเฉพาะระยะเวลาที่จะสิ้นปีงบประมาณ จึงทำให้มีผู้มองเจตนาไปว่าศึกษานิเทศก์ออกไปนิเทศเพื่อต้องการ เบิกเงินค่า เบี้ยเลี้ยงพาหนะ มากกว่าอย่างอื่น
- 14. ศึกษาวิเคราะห์ ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้อง ขาดความเห็นใจกันและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด งานจึงไม่สำเร็จเท่าที่ควร

พลศึกษาเป็นการศึกษาที่สำคัญสาขาหนึ่ง ที่จะช่วยเสริมสร้าง พัฒนาบุคคลทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การเรียนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมต่างๆของนักเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีสมรรถภาพและมีประสิทธิภาพที่ดีสำหรับการประกอบกิจการงานอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคมที่ดี อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป แต่จากปัญหาและการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้การเรียนการสอนพลศึกษาต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนพลศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศด้านนี้โดยเฉพาะ เพื่อให้ครูเข้าใจถึงนโยบายทางการศึกษา จุดประสงค์ของการให้การศึกษานี้สามารถใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง

✓ 1 วิจิตร (ธีระกุล) วสุตมางกูร, กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และสุพัญญา ธีระกุล, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เขต, 2519), หน้า 11 - 13.

และเหมาะสม ดังนั้นเพื่อให้การนิเทศผลศึกษาบังเกิดผลดี สอดคล้องกับปัญหาและข้อเท็จจริง สามารถช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนได้ จึงน่าจะมีการศึกษาถึงความต้องการของครูผลศึกษา ผู้ซึ่งเป็นสื่อกลางนำความรู้ไปสู่นักเรียน ซึ่งความต้องการด้านการนิเทศของครูผลศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมด้านการนิเทศผลศึกษาเพื่อให้การศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศของครูผลศึกษา โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาของไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศของครูผลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในแต่ละเขตการศึกษาของไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดพลานามัย กับครูผลศึกษาในโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศ
4. เพื่อหาข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมการนิเทศผลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นของประชากร 2 กลุ่ม

1. ครูผลศึกษา โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา
2. หัวหน้าหมวดพลานามัย โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา

ประโยชน์ที่ไ้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความต้องการของครูผลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา เล็งเกี่ยวกับการนิเทศสายวิชาพลศึกษา
2. เป็นประโยชน์แก่หัวหน้าหมวดพลานามัยที่จะผลการวิจัยมาปรับปรุง แก้ไข

การปฏิบัติงานของตน

3. เป็นประโยชน์แก่พลศึกษาในเทศ์ ที่จะนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขหลักการและวิธีปฏิบัติงานของตนเพื่อที่การนี้เทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร และนักวิชาการพลศึกษาทั่วไป ที่จะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการให้ความร่วมมือ สนับสนุน ส่งเสริมการนี้เทศทางด้านวิชาพลศึกษา เพื่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น

คำจำกัดความ

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่เป็นการให้บริการแก่ครู เพื่อให้ครูได้รู้จักปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของผู้เรียนให้มากที่สุด

การนิเทศพลศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่เป็นการให้บริการแก่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา เพื่อให้ครูได้รู้จักปรับปรุงการสอน การจัดกิจกรรมพลศึกษาของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของผู้เรียนทุกๆคน

ศึกษานิเทศ์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกับครู มีบทบาทเป็นผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ บริการและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหรือส่งเสริมการเรียนการสอน

พลศึกษาในเทศ์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของหน่วยศึกษานิเทศ์ ผู้ทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาแก่ครูผู้สอนพลศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การสอนดียิ่งขึ้น

ครูพลศึกษา หมายถึง ครู อาจารย์ ผู้ทำการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา

หัวหน้าหมวดพลานามัย หมายถึง ครู อาจารย์ ผู้มีหน้าที่ดูแล รับผิดชอบการบริหารกายโยส่ายวิชาพลานามัยของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา